

Priloga: Rzd-01-14-00009-01

Datum: 12.5.2014

opis enote žive kulturne dediščine

1. IDENTIFIKACIJA ENOTE

EID: **2-00031**

Ime enote: **Godbeništvo**

Sinonimi imena enote:

Godba na pihala, Pleh muzika, Plehmuzka

2. OPIS ENOTE DEDIŠČINE

Zvrst dediščine: **uprizoritve in predstavitve**

Podzvrsti:

inštrumentalna glasba, praznovanja

Tipološka gesla:

glasbena skupina, godbeništvo

Kratek opis:

Godbeništvo je oblika družbenega delovanja glasbenikov v okviru godb na pihala, kjer igrajo na pihala, trobila in tolkala. Razširjeno je po celotni Sloveniji in ima dolgo tradicijo.

Opis:

Godbeništvo je oblika družbenega delovanja glasbenikov v okviru godb na pihala, kjer igrajo na različna pihala, trobila in tolkala: flavto, pikolo, oboo, fagot, klarinet, saksofon, trobento, kornet, rog, pozavno, tubo, bariton, veliki in mali boben, činele, vibrafon, marimbo, ksilofon in zvonove.

Razširjeno je po vsej Sloveniji in ima dolgo tradicijo. V Sloveniji je več kot 100 nepoklicnih godb. Godbeniki za nastope običajno oblečejo uniforme, ki določajo njihovo pripadnost. Prav tako imajo nekateri izdelane prapore ter druge razpoznavne znake (logotip, plakate ...).

Repertoar godb na pihala so bile v preteklosti večinoma koračnice, ki so ostale stalnica vse do danes. Marsikatera godba na pihala ima tudi svojo koračnico ali več koračnic, ki so jih na primer za godbo ob jubileju napisali uveljavljeni glasbeniki. Z glasbeno izobrazbo godbenikov se je razširil tudi njihov repertoar. Dirigenti sestavljajo spored za koncerte in tekmovanja iz zahtevnejših partitur pomembnih skladateljev, priredb ljudskih pesmi ter številnih drugih skladb. Godbenike so nekoč izobraževali umetniški vodje, imenovani kapelniki. Z razvojem in razmahom glasbenih šol so bile vzpostavljene pomembne povezave z godbami, ki imajo tako v svojih vrstah večinoma glasbeno izobražene člane. Z dvigom glasbene izobrazbe godbenikov sta se dvignila tudi izbor ter raven izvajanja skladb. Za dobro izvedbo tako koračnic kot drugih skladb so pomembne redne godbene vaje. Večina godb vadi dvakrat tedensko, po potrebi tudi pogosteje. Starostni razpon godbenikov je izredno velik, saj godbe sestavljajo tako mladi glasbeniki osnovnošolci kot tudi starejši.

Godbe na pihala igrajo ob različnih priložnostih: ob osebnih praznikih, porokah, pogrebih, na veselicah, sprevodih ob praznovanjih, povezanih z letnimi šegami, ob občinskih in krajevnih praznikih, udeležujejo se tekmovanj, povork in drugih

dogodkov. Nekateri se na nastope odpravijo tudi v tujino.

Godbeništvo je tudi oblika družabnosti, ki družijo amaterske in profesionalne glasbenike. Članom godbe so pomembna njihova interna druženja in praznovanja osebnih praznikov, ki jih med seboj povezujejo in povečujejo občutek pripadnosti godbi.

Godbeništvo se kot vrsta pihalnih sestavov pri nas omenja že v 14. in 15. stoletju. Predhodniki pihalnih godb so srednjeveški piskači in trobentači. Današnja oblika godbeništva se je postopoma razvila iz vojaških v civilne mestne godbe, ki jih poznamo še danes. Pomembno vlogo v godbenem razvoju so odigrali tudi rudarji. Najstarejša godba na Slovenskem je Godbeno društvo rudarjev Idrija in je domnevno tudi najstarejše godbeno društvo v Evropi. Njeni začetki segajo v leto 1665. Razmah prvih civilnih mestnih godb pa se je začel po marčni revoluciji leta 1848. Do začetka 20. stoletja je bilo tako v Sloveniji že več kot 20 godb, stoletje pozneje pa že več kot 100. Najstarejši godbeni dom je bil zgrajen leta 1929 v Domžalah in še vedno služi primarnemu namenu. Organizirano godbeništvo na Slovenskem poteka pod okriljem Zveze slovenskih godb. Že od leta 1957 prirejajo tekmovanja v različnih težavnostnih kategorijah ter seminarje in izobraževanja.

Datacija:

14. stol., 15. stol., 1665

3. LOKACIJA ENOTE DEDIŠČINE

Naselje:

Opis lokacije:

Slovenija

Geokode lokacije (G-K koordinate centroida): Y: **0** X: **0**

4. NOSILEC IZROČILA, ZNANJA ALI DEJAVNOSTI

več nosilcev

5. KARAKTERISTIČNI PRIKAZ

Foto datoteka: **KF_02_00031.jpg**

Avtorstvo in avtorske pravice prikaza:

Gregor Sečen, 2010

6. VARSTVENE USMERITVE ZA ENOTO

Kategorija usmeritev: **drugi ukrepi ohranjanja žive dediščine**

Opis usmeritev:

osnovne varstvene usmeritve za živo dediščino

7. PRISTOJNOSTI

Pristojna institucija: **Slovenski etnografski muzej**

Strokovna področja:

etnologija, muzikologija

8. POVEZAVA ENOTE Z DRUGIMI ENOTAMI REGISTRA

Register žive kulturne dediščine:

Register nepremične kulturne dediščine:
Domžale - Godbeni dom (EŠD 13709)

Register premične kulturne dediščine:
Slovenski etnografski muzej
Mestni muzej Idrija
Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož
Posavski muzej Brežice

9. UTEMELJITEV VPISA

Godbeništvo je za slovenske kraje, njihovo identiteto in prepoznavnost pomembna glasbena dejavnost, ki med seboj povezuje člane godb na pihala, njihove družine in prijatelje. Društvena dejavnost amaterskih in profesionalnih glasbenikov, ki v okviru godb na pihala igrajo ob različnih priložnostih, je posebna oblika glasbenega ustvarjanja in družabnosti, ki se je kljub različnim zgodovinskim vplivom ohranila vse do danes.

10. OMEJITVE GLEDE JAVNOSTI PODATKOV

Omejitev: **ni omejitev glede javnosti podatkov**

11. OPOMBE

12. KVALITETA PODATKOV

Natančnost centroida: **centroid ni določen**

Natančnost območja: **območje ni določeno**

13. VPIS V REGISTER

Vpis dne: **16.12.2013**

Št.: **Rzd-01-13-00018-03**

Razlog: **pobuda**

14. SPREMEMBA REGISTRA

Sprememba dne: **12.5.2014**

Št.: **Rzd-01-14-00009-03**

Razlog: **odprava napak**

15. IZBRIS IZ REGISTRA

Izbris dne:

Št.:

Razlog:

16. ZAZNAMKI

Številka: Rzd-01-13-00018-11-01

Datum: 16.12.2013

opis nosilca enote žive dediščine

1. IDENTIFIKACIJA ENOTE DEDIŠČINE

EID: **02-00031**

Ime enote: **Godbeništvo**

2. NOSILEC IZROČILA, ZNANJA ALI DEJAVNOSTI

Nosilec:

Identifikacija nosilca: **57**

Kulturno društvo Pihalni orkester Kapéle

Kapele 20, 8258 Kapele

<http://www.orkester-kapele.si/>

3. OPIS DEJAVNOSTI NOSILCA

Opis (posebnosti glede na opis enote dediščine):

Kapelski godbeniki na pihala so začeli redno delovati leta 1850, in sicer z Johanom Požarjem, ki jih je vodil 50 let. Znanje njihovega igranja izhaja iz vojaške godbe, iz katere ga je v Kapéle zanesel in zasejal dosluženi vojak, domačin Šandel. Z imenom Kapelska godba je ta v virih prvič omenjena leta 1891. Med delovanjem se je leta 1929 priključila gasilcem in z 20 godbeniki postala gasilska godba. Od vsega začetka so bili godbeniki pglavlni dejavni del vseh pomembnejših žlvljenjskih dogodkov posameznikov in vaške skupnosti. Godbeniki so bili vseh starosti, vedno pa so skrbeli za pomlajevanje godbe, da so zagotovili njeno kontinuiteto. Danes godbeno dediščino v sestavi pomlajenega Pihalnega orkestra Kapéle uspešno ohranja živo od 50 do 60 godbenikov. Redno nastopajo v domačih in drugih krajih, udeležujejo se srečanj godbenih skupin, gostovanj in tekmovanj.

4. LOKACIJA NOSILCA

Naselje: **KAPELE (BREŽICE)**

Geokode lokacije (G-K koordinate centroida): Y: **552945** X: **87656**

5. KARAKTERISTIČNI PRIKAZ

Foto datoteka: **KF_02N_00057.jpg**

Avtorstvo in avtorske pravice prikaza:

Ivan Urek, 2010

6. OPOMBE

7. KVALITETA PODATKOV

Natančnost centroida: **1 m - 3 m**

8. VPIS NOSILCA

Vpis dne: **16.12.2013**

Razlog: **pobuda**

Številka: **Rzd-01-13-00018-03**

9. SPREMEMBA NOSILCA

Sprememba dne:

Razlog:

Številka:

10. IZBRIS NOSILCA

Izbris dne:

Razlog:

Številka:

11. ZAZNAMKI

Številka: Rzd-01-13-00018-11-02

Datum: 16.12.2013

opis nosilca enote žive dediščine

1. IDENTIFIKACIJA ENOTE DEDIŠČINE

EID: **02-00031**

Ime enote: **Godbeništvo**

2. NOSILEC IZROČILA, ZNANJA ALI DEJAVNOSTI

Nosilec:

Identifikacija nosilca: **58**

Kulturno društvo Godba Domžale

Kajuhova ulica 5, 1230 Domžale

<http://www.godba-domzale.si>

3. OPIS DEJAVNOSTI NOSILCA

Opis (posebnosti glede na opis enote dediščine):

Najstarejše domžalsko kulturno društvo Godba Domžale je od svoje ustanovitve leta 1884 doživelo vrsto sprememb. Po letu 2006 je mogoče opaziti predvsem kvalitetno rast, ki se kaže z dosežki na različnih tekmovanjih. Godba Domžale ima svoj godbeni dom, ki je bil ob odprtju leta 1929 prvi godbeni dom na ozemlju takratne Jugoslavije. Društvo sestavlja več kot 60 aktivnih članic in članov, njihov razpon starosti je od 9 do 84 let. Godba je velik promotor občine Domžale, to potrjujejo godbeni nastopi in gostovanja po različnih krajih Slovenije in različnih delih Evrope. S sistematičnim urejanjem notnega arhiva skrbijo za razvoj in ohranjanje glasbene dediščine (staro skladbo na novo notografirajo in jo z izvajanjem tudi dejansko obudijo).

4. LOKACIJA NOSILCA

Naselje: **DOMŽALE (DOMŽALE)**

Geokode lokacije (G-K koordinate centroida): Y: **468875** X: **110360**

5. KARAKTERISTIČNI PRIKAZ

Foto datoteka: **KF_02N_00058.jpg**

Avtorstvo in avtorske pravice prikaza:

Tadej Majhenič, 2011

6. OPOMBE

7. KVALITETA PODATKOV

Natančnost centroida: **1 m - 3 m**

8. VPIS NOSILCA

Vpis dne: **16.12.2013**

Številka: **Rzd-01-13-00018-03**

Razlog: **pobuda**

9. SPREMEMBA NOSILCA

Sprememba dne:

Številka:

Razlog:

10. IZBRIS NOSILCA

Izbris dne:

Številka:

Razlog:

11. ZAZNAMKI

Številka: Rzd-01-13-00018-11-03

Datum: 16.12.2013

opis nosilca enote žive dediščine

1. IDENTIFIKACIJA ENOTE DEDIŠČINE

EID: **02-00031**

Ime enote: **Godbeništvo**

2. NOSILEC IZROČILA, ZNANJA ALI DEJAVNOSTI

Nosilec:

Identifikacija nosilca: **59**

Godbeno društvo rudarjev Idrija

Prelovčeva 2, 5280 Idrija

<http://www.godbeno-drustvo-rudarjev-idrija.si>

3. OPIS DEJAVNOSTI NOSILCA

Opis (posebnosti glede na opis enote dediščine):

Godbeno društvo rudarjev Idrija je bilo ustanovljeno leta 1665 in je po podatkih (World Association for Symphonic Bands and Ensembles) najstarejše godbeno društvo v Evropi, verjetno tudi na svetu. V svoji bogati zgodovini je bilo priča mnogim zgodovinskim dogodkom in svoj večstoletni obstoj dolguje podpori idrijskega Rudnika živega srebra, lokalne skupnosti in pokroviteljev. Kljub krajšim prekinitvam delovanja zaradi stalnih denarnih, organizacijskih, kadrovskih in prostorskih težav se je tradicija godbeništva na Idrijskem ohranila vse do danes.

4. LOKACIJA NOSILCA

Naselje: **IDRIJA (IDRIJA)**

Geokode lokacije (G-K koordinate centroida): Y: **424513** X: **95678**

5. KARAKTERISTIČNI PRIKAZ

Foto datoteka: **KF_02N_00059.jpg**

Avtorstvo in avtorske pravice prikaza:

Zoran Abram, 2012

6. OPOMBE

7. KVALITETA PODATKOV

Natančnost centroida: **1 m - 3 m**

8. VPIS NOSILCA

Vpis dne: **16.12.2013**

Številka: **Rzd-01-13-00018-03**

Razlog: **pobuda**

9. SPREMEMBA NOSILCA

Sprememba dne:

Številka:

Razlog:

10. IZBRIS NOSILCA

Izbris dne:

Številka:

Razlog:

11. ZAZNAMKI

Številka: Rzd-01-17-00009-11-01

Datum: 30.6.2017

opis nosilca enote nesnovne dediščine

1. IDENTIFIKACIJA ENOTE DEDIŠČINE

EID: **02-00031**

Ime enote: **Godbeništvo**

2. NOSILEC IZROČILA, ZNANJA ALI DEJAVNOSTI

Nosilec: **Kulturno društvo Gasilski pihalni orkester Loče pri Dobovi** Identifikacija nosilca: **164**

Loče 21, 8257 Dobova

<http://www.orkester-loce.si>

3. OPIS DEJAVNOSTI NOSILCA

Opis (posebnosti glede na opis enote dediščine):

Začetki godbeništva v Ločah pri Dobovi segajo v leto 1920, ko so si prvi godbeniki z zaslužkom, ki so ga dobili z nabiranjem premoga v Savi, kupili prve inštrumente. Njihov prvi kapelnik in učitelj je bil Grofl iz Rozge (Hrvaška). Takrat so za poučevanje novih članov občasno najeli še kapelnika vojaške godbe iz Zagreba. Svoj prvi gasilski in godbeni dom so zgradili leta 1928.

Že v preteklosti so ločki godbeniki igrali tako v domačih krajih kot drugod (Ljubljana, Maribor, Celje ...), večinoma na veselicah, v pri cerkvenih procesijah in ob drugih verskih, krajevnih in državnih praznikih ter na gasilskih kongresih, v obdobju nemega filma tudi v letnem kinu Tuškanac v Zagrebu. Leta 1941 so ob izgonu v nemška taborišča ločki godbeniki s seboj vzeli inštrumente in godli tudi v izgnanstvu. Poleg Kapelske godbe je bila Ločka godba po drugi svetovni vojni nepogrešljiva pri igranju prvomajskih budnic v različnih krajih občine Brežice. Danes je njeno uradno ime Kulturno društvo Gasilski pihalni orkester Loče pri Dobovi in se pri igranju prvomajskih budnic izmenjuje s Pihalnim orkestrom Kapele.

Po drugi svetovni vojni so, okrepljeni z mladimi močmi, ločki godbeniki dejavnost nadaljevali. Do leta 1976 jih je učil in vodil domači kapelnik Alojz Bogovič, za njim Stjepan Obrubič, ki je imel redni pouk za mlade začetnike. Pod njegovim vodstvom je godba izvajala zahtevnejše koncertne skladbe in tudi bolj kakovostno. Na nove inštrumente so prvič zaigrali 4. julija 1981 ob prazniku KS Dobova, ko je nastopalo devet pihalnih orkestrrov iz domovine in tujine. Nekaj novih godbenikov je izšolal tudi dirigent Bratislav Roguljič - Bucu. V času njegovega vodenja je Ločka godba pridobila veliko notnega gradiva in priredbo Dobovske koračnice, kateri je podlaga krajevna »himna«. Velik napredek je godba doživela pod taktirko Jožeta Rusa, vaščani Loč pa so poskrbeli za nov, leta 1995 dograjen gasilski in godbeni dom. Od leta 1997, ko je godbo vodil dirigent prof. Danijel Ivša, je orkester na tekmovanjih doma in v tujini prejel številne nagrade. Danijel Ivša je godbo vodil do leta 2016. V času njegovega študija pa je dirigentsko mesto zasedel prof. Miran Petelinc. Ob 80-letnici delovanja je godba izdala svojo prvo samostojno zgoščenko, ob 90-letnici drugo in izdala dve publikaciji (2000 in 2010). Od leta 2016 godbeniki igrajo pod taktirko Anite Kiralj.

Danes ima orkester približno 50 članov, ki prihajajo iz Loč in bližnje okolice. Med njimi je iz leta v leto več mladih iz krajevne skupnosti Dobova in iz drugih krajev občine Brežice. Večina mladih svoje znanje izpopolnjuje v nižji in srednji glasbeni šoli, posamezniki tudi na Akademiji za glasbo.

Zadnja leta uspešno sodelujejo z drugimi pihalnimi orkestri, pobrateni so z godbo Schlosskapelle Neuhaus (Suha), z Godbo na pihala Šmihel (Avstrijska Koroška) in s Pihalnim orkestrom iz Šentjanža pri Dravogradu. Letno imajo več kot 20 nastopov doma in v tujini ter dva samostojna koncerta (spomladanski in Miklavžev), na katerih se

predstavijo z zahtevnejšim programom.

4. LOKACIJA NOSILCA

Naselje: **LOČE (BREŽICE)**

Geokode lokacije (G-K koordinate centroida): Y: **551982** X: **82441**

5. KARAKTERISTIČNI PRIKAZ

Foto datoteka: **KF_02N_00164.jpg**

Avtorstvo in avtorske pravice prikaza:

Srečko Rožman, 2016

6. OPOMBE

7. KVALITETA PODATKOV

Natančnost centroida: **1 m - 3 m**

8. VPIS NOSILCA

Vpis dne: **30.6.2017**

Številka: **Rzd-01-17-00009-03**

Razlog: **pobuda**

9. SPREMEMBA NOSILCA

Sprememba dne:

Številka:

Razlog:

10. IZBRIS NOSILCA

Izbris dne:

Številka:

Razlog:

11. ZAZNAMKI

Številka: Rzd-01-17-00009-11-02

Datum: 30.6.2017

opis nosilca enote nesnovne dediščine

1. IDENTIFIKACIJA ENOTE DEDIŠČINE

EID: **02-00031**

Ime enote: **Godbeništvo**

2. NOSILEC IZROČILA, ZNANJA ALI DEJAVNOSTI

Nosilec:

Identifikacija nosilca: **165**

Društvo godbenikov Cerčno

Sedejev trg 8, 5282 Cerčno

<http://www.godba-cerkno.si>

3. OPIS DEJAVNOSTI NOSILCA

Opis (posebnosti glede na opis enote dediščine):

Godbeništvo na Cerkljanskem ima dolgo tradicijo, saj organizirane oblike nastopov glasbenih sestavov z značilnostmi pihalne godbe segajo v konec 19. oziroma na začetek 20. stoletja. Začetek sistematičnega dela in druženja godbenikov pa je leto 1974, ko je bil s pomočjo ljubiteljev tovrstne glasbe ustanovljen Pihalni orkester Eta Cerčno, ki ga je vsestransko podpirala cerkljanska tovarna ETA, kateri so pri tem pomagali tudi druga domača podjetja, ustanove in posamezniki. Pihalni orkester ETA Cerčno se je na podlagi statuta društva z dne 14. 2. 2014 preimenoval v Društvo godbenikov Cerčno. Danes delovanje Društva godbenikov Cerčno omogoča Občina Cerčno.

Godba se je skozi desetletja vsestransko razvijala. V zadnjih letih se orkester iz pihalno-koračniške zasedbe vse bolj spreminja v simfonično zasedbo. Godbo sestavljajo pihala, trobila ter tolkala. V stalni zasedbi je 50 glasbenikov, občasno se jim pridružijo tudi drugi. V začetku so bili godbeniki praviloma samouki, danes pa v cerkljanski godbi prevladujejo glasbeno šolani glasbeniki. Sodelovanje z Glasbeno šolo Idrija in njeno podružnico v Cerknem je vse od njene ustanovitve leta 1946 izredno pomembno pri vključevanju mlajših članov, saj z njimi uspešno sodelujejo že vrsto let.

Godba ostaja reden spremljevalec in pomemben sooblikovalec kulturnega življenja na Cerkljanskem (prvomajske budnice, proslave, festivali, otvoritve, samostojni koncerti), obenem pa svojo strokovnost preizkuša na različnih tekmovanjih in revijalnih nastopih. Za svoje delo so godbeniki prejeli številne nagrade in priznanja, ki jim pomenijo spodbudo za nadaljnje delo. K temu pa jih spodbuja tudi tovarištvo, ki so ga v letih delovanja razvili in izoblikovali v pravo prijateljstvo, svoje delo in poslanstvo pa tudi v prijateljsko druženje.

4. LOKACIJA NOSILCA

Naselje: **CERKNO (CERKNO)**

Geokode lokacije (G-K koordinate centroida): Y: **422210**

X: **109760**

5. KARAKTERISTIČNI PRIKAZ

Foto datoteka: **KF_02N_00165.jpg**

Avtorstvo in avtorske pravice prikaza:

Drago Kuralt, 2015

6. OPOMBE

7. KVALITETA PODATKOV

Natančnost centroida: **1 m - 3 m**

8. VPIS NOSILCA

Vpis dne: **30.6.2017**

Številka: **Rzd-01-17-00009-03**

Razlog: **pobuda**

9. SPREMEMBA NOSILCA

Sprememba dne:

Številka:

Razlog:

10. IZBRIS NOSILCA

Izbris dne:

Številka:

Razlog:

11. ZAZNAMKI